
INGEBOEKT

Kleuters in actie

DEPOND L. & VANDENBERGH R., Kleuters in Actie, Antwerpen, Scriptoria, 1985. - bewerking van Hohmann M., Banet B. & Weikart D., Children in Action, Ypsilanti, Michigan, 1979.

Kleuters in Actie is een Nederlandstalige bewerking van een Amerikaans curriculum of werkplan voor de kleuterschool, Young Children in Action. A manual for Preschool Teachers (1979).

Het boek biedt een programma - eigenlijk is het beter te spreken over een wijze van begeleiding van kleuters - dat op een verantwoorde wijze aansluit bij de cognitieve ontwikkeling van jonge kinderen.

In dit boek werd uitgegaan van de volledigste en meest samenhangende theorie i.v.m. de cognitieve ontwikkeling, m.n. die ontwikkeld door Jean Piaget.

Funamenteel in de opvattingen van Piaget over de cognitieve ontwikkeling is de gedachte dat elke kennis ontstaat door actief om te gaan met de dingen. Door telkens nieuwe ervaringen op te doen die worden ingepast in de al aanwezige cognitieve structuur, ontwikkelt de kennis zich.

Dit betekent dat de kleuterleid(st)er deze cognitieve ontwikkeling moet ondersteunen. De belangrijkste opdracht is de kleuter stimuleren tot *actief leren*.

Met actief leren bedoelt men dan dat de kleuter *direct contact* heeft met dingen en mensen en in heel verschillende situaties terechtkomt waar het spontaan zal overgaan tot het oplossen van een aantal problemen.

M.a.w. de ontwikkeling van een kleuter wordt het meest gediend met een sociale en fysische context die hem voortdurend uitnodigen tot fysische (iets doen met het materiaal) en cognitieve (het herstructureren van de reeds aanwezige kennis) activiteiten.

'Actief leren' vormt de kern van de zaak. Vanuit dit belangrijk begrip werden in het boek een vijftigtal sleutelervaringen uitgewerkt, ervaringen waarvan men aanneemt dat ze waardevol zijn voor de ontwikkeling van peuters en kleuters.

De auteurs gaan ervan uit dat dergelijke ervaringen in de kleuterklas moeten voorkomen.

Bij wijze van illustratie een greep uit hoofdstuk 6 : *De Taal*.

Het taalsysteem ontwikkelt zich bij kinderen in voorspelbare fases, die systematisch bij de meeste kinderen terugkomen.

Bij normale kinderen verloopt de taalontwikkeling als iets vanzelf-

sprekends. De auteurs gaan er toch van uit dat de taal- *rijkdom* en de taal- *omvang* sterk beïnvloed worden door de kwaliteit van de wisselwerking tussen het kind en zijn omgeving.

Achtereenvolgens worden verschillende sleutelervaringen i.v.m. taal uitgewerkt en bieden de auteurs tal van suggesties voor kleuterleid(st)ers om die ervaringen optimaal te realiseren.

De auteurs onderscheiden vijf *sleutelervaringen* voor taal :

- met andere kinderen en volwassenen praten over ervaringen van persoonlijke betekenis.
- voorwerpen, gebeurtenissen en relaties beschrijven.
- gevoelens verwoorden.
- gesproken taal laten opschrijven en opnieuw laten lezen.
- plezier beleven aan taal.

Elke sleutelervaring wordt uitvoerig uitgewerkt aan de hand van concrete gegevens uit de dagelijkse kleuterklaspraktijk.

Kleuters in Actie is ongetwijfeld één van de belangrijkste publicaties die de afgelopen jaren in het Nederlands verscheen op het terrein van de kleuter- pedagogiek.

De nadruk op 'actief leren' als sleutelbegrip voor de cognitieve ontwikkeling achten we als zeer belangrijk voor al wie op een meer ervaringsgerichte wijze de kleuterklas wil begeleiden.

In die context is het tevens een waardevol werk voor leerkrachten uit het basis- onderwijs die willen werken aan een meer ervaringsgericht lager onderwijs.

Herman Coene

Fundamenten en modellen voor moedertaalonderwijs

Willie van Peer & Jos Tielemans

Instrumentaal : fundamenten en modellen voor moedertaalonderwijs.

Leuven, Amersfoort -Acco- 1984.

Deel I : Fundamenten. 356 p. - 790 BF

Deel II : Modellen 156 p. - 395 BF

Instrumentaal wil een bestudering geven van de wijze waarop het moedertaal onderwijs functioneert vanaf de laatste jaren van het lager onderwijs over het gehele secundair onderwijs. Het is bedoeld voor alle leerkrachten in functie die betrokken zijn bij het moedertaalonderwijs en vooral voor de toekomstige leerkrachten. Dit boek kan ook in de lerarenopleiding als studieboek worden gebruikt. De mogelijke werkwijze hiervoor vindt men vooraan in het eerste deel, naast een voorstel voor doelstellingen.